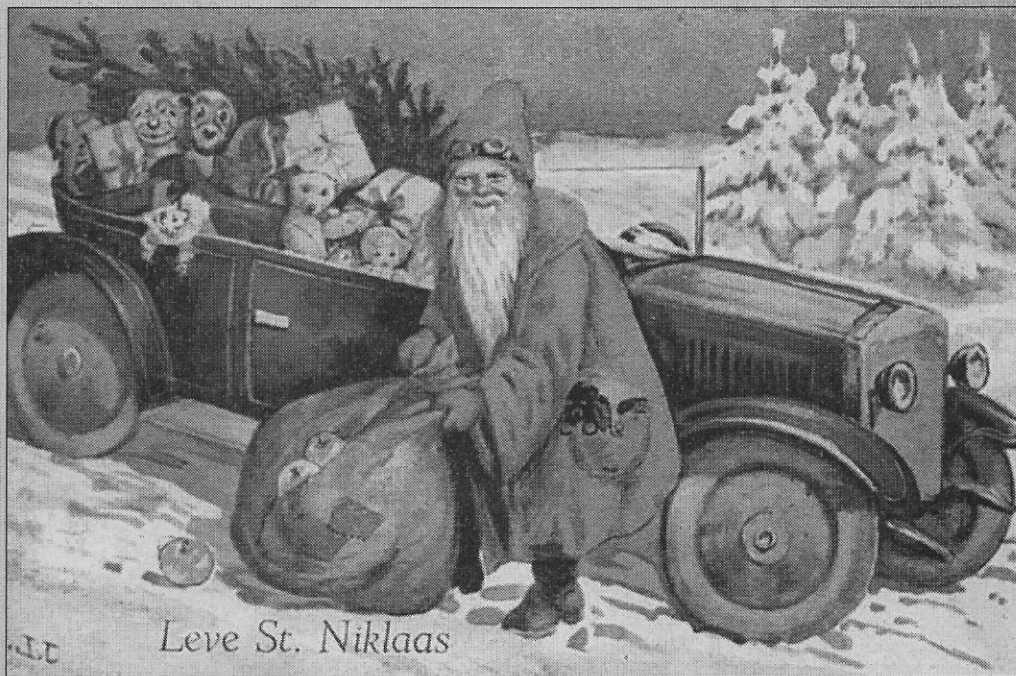

Omer Vilain over de tijd van toen

Zijn de sint en de kerstman concurrenten ?

December is, vooral voor de kinderen, de maand van de feestdagen. Op 6 december verblijft Sint-Nikolaas de brave kinderen met speelgoed en lekkers. In de streek rond Koekelare is de kindervriend Sint-Maarten. En dan is er nog de kerstman die zich door het niet dragen van een bisschopsmijter van zijn twee 'concurrenten' onderscheidt.

Zoals bij zovele oude gebruiken werd in de loop der jaren ook de manier waarop Sint-Nikolaas, Sint-Maarten en Kerstmis werd gevierd, gewijzigd. Zo kwam de brave kindervriend, gezeten op een paard of een ezel op bezoek bij de brave kinderen. Aan wie stout was geweest, werd gezegd dat de sint zijn of haar huisje voorbij zou rijden. Dat gebeurde wellicht nooit, tenzij

Een kaart uit 1928 : toen deed Sint-Nikolaas al zijn ronde per auto.

uit financiële redenen.

Het was vroeger ook de gewoonte de koeken en ander snoepgoed voor het feest van Sint-Nikolaas op voorhand te bestellen bij de pasteibakker. Thans is het aanbod zo groot dat ook dit gebruik niet meer bestaat. Men zegt dat het nu heel het jaar door sinterklaas is.

De kerstman

Kerstmis werd vroeger meer ingetogen en kerkelijk.

gevierd. Maar stilaan kwam daar enige verandering in en kregen de kinderen in bepaalde streken geschenken en snoep op kerstdag. In Amerika spreekt men over Santa Claus als het over de kerstman gaat en in Frankrijk over Père Noël.

De geschiedenis van de kerstman is nog zeer jong. In een Engels boekje, *The Story of the Christmas Land* uit 1937 is er nog geen sprake van de kerstman. Enkel op de

kaft kan men het hoofd van de kerstman onderscheiden. Hij draagt immers geen bisschopsmijter zoals Sint-Nikolaas.

Tony van Renterghem, een Nederlandse auteur, schreef — na veel opzoekingen tijdens zijn jarenlange verblijf in de Verenigde Staten — in 1995 een boek met als titel : *When Santa Claus was a Shaman*. Het werd in 1996 in het Frans vertaald onder de titel : *La fabuleuse histoire du Père Noël*. Daarin kunnen we over de opgang van de huidige kerstman, als Santa Claus, tegenover de West-Europese Sint-Nikolaas lezen.

Coca-Cola

Het is in feite de firma Coca-Cola die in 1931 het beeld lanceerde van de goedgemutste rondbollige oude man in een pak dat dezelfde rode kleur had al haar flesjes. Die rode kleur komt in publicitaire acties telkens opnieuw terug. Het duurde niet lang of voor-aanstaande cartoonisten gebruikten het beeld van het manneke in winkels en publicaties.

En de kerstman kreeg meer en meer aandacht, wellicht ook omdat zijn verschijning het hele eindejaarsgebeuren omvat, want de geschenken voor Kerstmis en nieuwjaar worden samen aangeboden en gekocht.

Een kerstkaart uit 1989 met een kerstman die zich te goed doet aan een glas coca-cola.